خاوەنـــد پرۆژەکـــانی هەڵوەشاندنەوەی خانەنشینی پلە باڵاکانی کوردستان چییان وت و چییان کرد … عەلی مەحمود محەمەد

ئەمساڵ 10 ساڵی تەواوە جۆرێکی بێ بەرهەم لە کوردستاندا دروست بووە لە پەنـاو دادپەروەری لە دابەشکردنی سەروەت و سامان و کەمکردنەوەی جیاوازی موچەو نەهێشتنی خانەنشینی پلە باڵاکان و ئیمتیازاتەکانیان، کاردانەوەکان بەرامبەر بە داخوازی ئەم بزووتنەوەیە توانی روی راستەقینەی هەمووان لە هەڵوەست و بەڵێن و پرۆژەکانیان ئاشکرا بکات، ئەمرۆ خواستی دادپەروەری ئابووری بەهۆی ئەو جوڵانەوە بۆتە خواستی گشتی و نەمانی متمانە بە بەڵێنی هەڵخەڵەتێنەری پۆپۆلیستیانە.

دوای 10 ساڵ لەم داواکاریانە، جێی خۆیەتی بپرسین، باشە چۆن متمانە بە قسەو بڕیارو یاساکانی پەرلەمانی کوردستان بکەین کە گیرفان و ورگ خەونی یەکەمی پێکهاتەکانی بێت، لە تارمایی شاراوەداو لە ژێرەوە دەبێت لە گەڵ چەند لە دانا غازەکانی ناوخۆیی و دەرەکی رێکەوتبێتن و دیسانەوە لە خزمەتی گیرفان و ورگ، چۆن متمانە بەمانە بکەین دادپەروەر بن و یاسای دادپەروەرانە بە کۆمەڵگا بنووسنەوە کە خەونی یەکەمیان خۆیان و دواتر دوکانە سیاسییەکەیان کە ناوی حیزبە بێت، کە بۆتە ئامرازی خۆژیاندن و دەوڵەمەندکردن و پاراستنی دەسەڵات، چۆن لە ئێستا بەدواوە باوەڕ بە لافاوی پرۆژە درۆزنانەکانیان بکەین و شەویش لە بەر درۆکانی سەر شاشەکانیان دابنیشین، کە یەکەم یاسایان بودجەی حیزبەکانیان بوو هەرچەندە یەکەم بەڵێنی پیش دەرچونیان رێتکرنەوەی موچەی فەلەکی فیرعەونی خۆیان بوو، ئەگەر دە خولی دیکەو دە جاریش بچونایەتە پەرتوکی گینزەوە بەلایدا ناچوون،ئەمانە تەنها خۆیان خانەنشین نەبوون بگرە لە گەڵ خۆیان یەك سوپا لە کوڕو براو زاواو خەزور و برازاو خوارزایان بە تەمەنی هەرزەکاریەوە خانەنشین کردووە بە ناوی حیمایەو شەفەرییەوە، ئەمانە نەبوونە باوکی خەڵك و دەنگدەرانیان، تەنانەت ئەو گەنجانەی شەو رۆژ دەنگیان بە

کەدەکردەوە، تەنها باوکی کەسوکاری خۆیان و هاوسەرەکانیان بوون، تەنها باوکی کوڕو زاواو خەزورەکانیان بوون.

زۆریان پێش گەیشتن بە پەرلەمان باسی نەهێشتنی خانەنشینی پلە باڵاکانیان دەکرد و پرۆژەیان دەنوسییەوەو بەڵێننامەیان واژۆ دەکردو سوێندی ئاینی و نیشتمانیان دەخوارد تا ئاستی گۆڕی شەهیدان و قوربانیان و هەموو موقەدەساتەکیان تێپەڕاند, بەڵێنەکان گەیشتنە ئاستی هەڵنەمژینی ئۆکسجینی ناو پەرلەمان, ئێستا بەمان دەرکەوت خول لە دوای خول تەڵەکابازترو فێڵبازتر دەردەچن, لە خولی رابردووەوە 16 تەڵەکەباز بە هەوێنی فرت و فێڵ بە ئەم خولە ماونەتەوە, بە کردارەکانیان دیموکراسی درۆزنانەی نوێنەرایەتیشیان خستە ژێر پرسیارەوە, تا کار گەیشتە سەر ئەوەی کەمتر لە نیوەی خەڵکی کوردستان بچنە سەر سندوقەکانی دەنگدان لە هەڵبژاردنی رابردوو, ئەمەش دەگەڕێتەوە بە نەمانی متمانە بە سستەم و قسەو بەڵێن و کردارو درۆو پرۆژەکانیان, ئەوانەشی چوونە سەر سندوقەکانی دەنگدان زۆرینەیان لەوانەن لە سایەی دەسەڵاتدا توانیویانە موچەیەك بپچرنەوە بە خۆیان وەك خەڵك نەکەونە ژێر هێڵی هەژارییەوە لە سایەی ئینتمایەکی نا مەبدەئی بە دەسەڵاتداران, ئەوانەی هیچیان نییە باوەڕیان بەوە نەما گروپێك بازرگانی سیاسەتی دیکە دەوڵەمەند بکەن, زیاتر لە 90%یان لە ماڵەکانیان دەرنەچوونە دەرەوە, زەماوەندی دیموکراسی رۆژی هەڵبژاردنیان گۆڕی بە زەماوەندی مانگرتن, ئەمەش پەرچە کردارێکی هوشیارانەی چینایەتییە لە بەرامبەر گەندەڵی و درۆی پۆپۆلیزم.
دەمەوێت لە کۆتاییدا هەڵوێستی خۆم لەسەر کۆی ئەو بابەتانەی کە تایبەت بە خانەنشینی پلە باڵاکان و وەرگرتنی 6 موچەی کۆتایی دەربڕم:

1- وەرگرتنی موچەی 6 مانگ لە لایەن وەزیرو پلە باڵاکان و پەرلەمانتارانەوە بە پاشەکەوت, بە خۆی جیاکردنەوەی ئەم توێژەیە لە خەڵك و کارێکی نا دادپەروەرانەیە, کە بە یاسای نا عەدالەتی دەسەڵاتداران رێکخراوە.

2- وەرگرتنی لە لایەن ئەو پەرلەمانتارانەی دەرچوونەتەوە بە پەرلەمانی کوردستان, گەندەڵی و نا عەدالەتییە, گەندەڵییە چونکە خانەنشین نەبوونە وەریان گرتووە, نا عەدالەتییە چونکە زۆرەو بە یاسای نا دادپەروەرانە کە خۆیان بە خۆیان و لە خزمەت خۆیان نووسیویانەتەوە وەریدەگرن, هاوکات بە پاشەکەوتیشە جیاکارییکردنە لە گەڵ عامی خەڵکی.

3- وەرگرتنی لە لایەن ئەو پەرلەمانتارانەی بە پەرلەمانی عێراقی ەرچونەتەوە, دووجار گەندەڵی نا دادپەروەرانەیە, دەبوایا بیان زانیایە کاری ئەوان لە کوردستان تەواو بووە و نابێت هیچکە دەست بە قوتی خەڵکی کوردستان ببەن, هاوکات خانەنشین نەبوونە و لەو بەغدایەی ئەوان بوونە بە پارێزەری یاسا تیایدا شتی عاجباتی وا نەبووەو ناشبێت.

4- ئەوانەی وەریانگرتووەو دەگەڕێنەوە سەر کارەکانیان گەندەڵی و نا عەدالەتییە, چونکە ئەو 6 موچەیە تەنها بە ئەوانەیە خانەنشین دەبن.

5- ئەوەی خانەنشینی وەرناگرێت و موزایەدە دەکات بەناوی گەڵانەوە بە سەرکاری پێشوو, وەلێ لە ژێرەوە خۆی بە پۆستی باڵا هەڵگرتووە کارەکی بە ئەخلاقی بەرامبەر بە خەڵکی کوردستان دەکات لە ژێر ناوی دادپەروەریدا.

6- ئەوانەی پێشتر پەیمانیان دابوو, سوێندیان بە بەها باڵاکان خواردبووو هەمووو ئیمتیازات و خانەنشینیەك ڕێتبکەنەوە, ئێستا پەیمان شکێنی دەکەن, یان ئەوانەی بەڵێنیان لە کاتی بانگەشەی هەڵبژاردن دابوو, یاخود واژۆیان لەسەر پرۆژە یاساکان بە هەڵوەشاندنەوەو چاکسازی خانەنشینی پلە باڵاکان کردبوو, کاری نا ئەخلاقی دەکەن پشت بکەنە قسەو بەڵێنەکان رابردویان .لە کەتادا دەڵێم ئەمەش ئەوەندە خۆشباوەڕین هەموومان بە وتەکانی محەمەد حەلبوسی سەرۆکی پەرلەمانی عێراق کەوتینە سەماو روبارەك دەستخۆشیمان بۆ نووسی, سەبارەت بە پشتیوانی لە هەڵوەشاندنەوەی خانەنشینی پەرلەمانتارانی عێراقی کە دادگای باڵای فیدراڵی دەریکرد, لە کاتێکدا خۆی پۆستەکەی بە 30 ملیۆن دۆلار کریوەو دەیەوێت کەلەبەرەکەی گەندەڵییەکانی خۆی بەو موزایەدەیە پڕ بکاتەوە, دادپەروەری ئەرکی جێبەجێکردنی بە گەندەڵکاران ناکرێت, وەك چۆن لە کوردستان نەکرا ئاواش لە عێراق ناکرێت, با هیچکە بە بەڵێنی دزو گەندەڵ و ...... هەڵنەخەڵەتێین .